

MONITOR

DISCRIMINATIE 2021

PROVINCIE UTRECHT

CIJFERS

CASES

PREVENTIE

MEI 2022

Discriminatie in 2021

MONITOR DISCRIMINATIE 2021

In deze *Monitor Discriminatie 2021: Provincie Utrecht* vindt u een overzicht van discriminatiecijfers van verschillende instanties. Art.1 Midden Nederland (Art.1 MN) is het meldpunt discriminatie voor de provincie Utrecht. Naast de meldingen die zij in 2021 in hun werkgebied hebben ontvangen, vindt u in deze monitor ook gegevens over de meldingen en aangiften bij de politie- eenheid Midden-Nederland (provincie Utrecht, Flevoland en Gooi- en Vechtstreek). Ten slotte wordt in dit document het aantal verzoeken weergegeven dat het College voor de Rechten van de Mens heeft ontvangen. Dit aantal heeft ook betrekking op het werkgebied van de politie- eenheid. Naast de hulpverlening aan melders en de registratie van incidenten, onderneemt Art.1 MN een breed scala aan activiteiten op het gebied van preventie. In diverse gemeenten geeft Art.1 MN gastlessen in het onderwijs en trainingen voor professionals en organisaties. Daarnaast

organiseert Art.1 MN bijeenkomsten over discriminatie-gerelateerde thema's. Art.1 MN doet onderzoek, geeft beleidsadvies en neemt deel aan projectgroepen, gemeentelijke overleggen en regionale samenwerkingen. In deze monitor leest u meer over deze activiteiten.

REGIONAAL EN LANDELIJK BEELD

Deze monitor geeft een beeld van de regionale ontwikkelingen van de gemelde discriminatie-incidenten. Het landelijke multi-agency rapport *Discriminatiecijfers in 2021*, gelijktijdig gepubliceerd, doelt er op een meer uitgebreide, wetenschappelijke analyse te geven van landelijke trends. Deze regionale monitor is juist geschreven als een compacte en publiek-vriendelijke weergave van de meldingen (zie ook: pagina 8-9).

WAT IS DISCRIMINATIE?

Discriminatie is het anders behandelen van mensen wegens een kenmerk dat er in de situatie niet toe doet. Voorbeelden

2

zijn iemands huidskleur, geslacht, of leeftijd. In Nederland zijn een aantal van deze kenmerken opgenomen in de wet; het is verboden om mensen op deze kenmerken te discrimineren. Voor andere kenmerken is dit niet wettelijk verboden; zoals bijvoorbeeld opleidingsniveau, lengte of woonplaats. Er zijn veel manieren waarop discriminatie voorkomt. Een transgender persoon kan worden uitgescholden om het uiterlijk. Iemand kan worden geweigerd in een bioscoop vanwege een rolstoel. Een contract wordt niet verlengd wegens iemands zwangerschap, terwijl er een andere reden wordt opgegeven. Vanwege de breedte van het begrip discriminatie is het van belang om inzicht te hebben in hoeveel incidenten zich voordoen en hoe die eruit zien.

ERVAREN DISCRIMINATIE

Iedereen die discriminatie ervaart in Nederland, kan dat melden bij een onafhankelijk meldpunt discriminatie. Ook als het een incident betreft waarin de wet geen bescherming biedt, of als er enkel een vermoeden bestaat. De meldingen die in deze monitor worden beschreven betreffen dus *ervaren discriminatie*.

ONDERREGISTRATIE

Uit onderzoek van het Sociaal en Cultureel Planbureau blijkt dat veel mensen een discriminatie-ervaring niet melden. Dat kan zijn omdat zij liever niet willen stilstaan bij een negatieve ervaring, niet weten dat er een meldpunt bestaat, of wat het meldpunt voor ze kan betekenen. Soms weten mensen niet dat discriminatie strafbaar is en men er dus ook mee naar de politie kan. Angst voor de gevolgen van een melding speelt in sommige gevallen ook een rol. De cijfers in deze monitor geven dus geen volledig beeld van discriminatie-incidenten in deze regio. Wel geeft het een belangrijk inzicht in wat er zich in ieder geval voordoet in dit werkgebied.

3

Werkgever maakt zich zorgen om straatintimidatie

Werkgever Nick trekt aan de bel omdat enkele medewerkers van Aziatische afkomst incidenten van straatintimidatie ervaren die hem erg ongerust maken over het klimaat van acceptatie en inclusie. De medewerkers worden op straat uitgescholden en nageroepen vanwege hun Aziatische afkomst. Zij overwegen zelfs te verhuizen. Nick's signaal is gezamenlijk door de gemeente, de politie en Art.1 MN opgepakt. De medewerkers van de organisatie zijn door Nick erop gewezen dat zij bij ervaren discriminatie terecht kunnen bij Art.1 MN en de politie. Ook is er door de politie en Art.1 MN een flyer ontwikkeld waarmee zij zich specifiek richten tot (internationale) medewerkers die discriminatie ervaren. De flyer biedt de medewerkers handvatten en handelingsperspectief voor als zij in aanraking komen met discriminatie. Bij Nick en zijn werknemers is ook Asian Raisins, de belangenorganisatie voor de Aziatische gemeenschap, onder de aandacht gebracht. Zo werken verschillende organisaties, elk met eigen werkwijze en werkgebied, samen tot een veiligere en prettigere leef- en werkomgeving voor iedereen.

Gemeld. En dan?

Voelt u zich in een situatie gediscrimineerd? Dan kunt u dat melden bij een meldpunt zoals Art.1 MN. Maar wat gebeurt er dan met deze melding?

REGISTRATIE In sommige gevallen wilt u misschien niet dat er actie wordt ondernomen richting degene door wie u bent gediscrimineerd. Wellicht is het uw huidige werkgever en wilt u niet dat deze relatie wordt verstoord. Of misschien heeft u de persoon al aangesproken maar wilt u doorgeven dat een incident heeft plaatsgevonden. Of u wilt anoniem melden. Dan kan het dat de melding enkel (anoniem) wordt geregistreerd. Dit kan bijvoorbeeld de politie en beleidsmakers (landelijk of gemeentelijk) helpen om inzicht te krijgen in wat er speelt in de samenleving. Het kan dat zij nieuw beleid maken of inzet vergroten.

LUISTEREND OOR Regelmatig wordt een melder uitgenodigd voor een gesprek. In dit gesprek kan de consulent discriminatiezaken van Art.1 MN duidelijk krijgen wat er is gebeurd. Voor de melder kan het al prettig zijn dat er wordt geluisterd.

BEMIDDELING Afhankelijk van het incident kan de consulent voorstellen om te bemiddelen tussen u en een andere partij. Bijvoorbeeld door samen in gesprek te gaan om een oplossing te vinden. Ook kan de consulent een brief voor u opstellen waarmee om een schriftelijke reactie wordt gevraagd.

PROCEDURE Het is mogelijk dat er reden is om een procedure te starten, zoals het schrijven van een verzoekschrift naar het College voor de Rechten van de Mens. Het College kan oordelen of het voorval verboden was volgens de wet.

INHOUD

<i>Werkgever maakt zorgen om straatintimidatie</i>	3
Gemeld. En dan?	3
Tabellen <i>De cijfers van 2019, 2020 en 2021</i>	4
De cijfers van 2021	6
<i>Vervelende behandeling door monteur woningbouwstichting</i>	7
Kaart provincie Utrecht <i>Registraties per gemeente</i>	8
De cijfers van 2021	10
<i>Etnische voorkeur op de woningmarkt</i>	11
Informatie- en adviesverzoeken	11
Preventie en educatie	12
<i>Stelselmatig gepest op school</i>	13
Projecten en evenementen	14
<i>Beledigende teksten op gratis simkaarten</i>	15
Uitgelicht in 2021	15

De cijfers van 2019, 2020 en 2021

4

5

Totale Eenheid Midden-Nederland

Totaal aantal discriminatieregistraties	2019	2020	2021
Meldpunt discriminatie			
Meldingen inwoner*	368	714	601
Meldingen plaats voorval*	344	460	547
Politie¹			
Discriminatie-incidenten	515	697	871
College voor de Rechten van de Mens²			
Instroom verzoeken om oordeel	70	73	76

* Meldingen inwoner betreft door Art.1 Midden Nederland in de provincie Utrecht ontvangen meldingen. Meldingen plaats voorval betreft meldingen over incidenten die in een gemeente in provincie Utrecht zijn voorgevallen. Er is een overlap tussen deze twee getallen.

Werkwijze Discriminatie meldpunt*	2019	2020	2021
Alleen registratie	53	68	181
Advies en informatie	232	529	295
Beïnvloeding beleid	8	12	8
Bemiddeling	41	46	41
Bijstaan in procedures	10	8	3
Doorverwijzing	46	50	88
Eigen onderzoek Meldpunt discriminatie	0	1	0
Overig	1	0	0

Bij Totale Eenheid Midden-Nederland

¹ De meldingen zijn gedaan in/over de eenheid Midden-Nederland (dus ook Flevoland en Gooi & Vechtstreek). Zie ook noot 1 Bij Politie.

² De meldingen zijn gedaan in/over de eenheid Midden-Nederland (dus ook Flevoland en Gooi & Vechtstreek).

Bij Werkwijze Meldpunt discriminatie

* Deze cijfers geven een beeld wat er gedaan is door Art.1 Midden Nederland met meldingen van inwoners uit de provincie Utrecht.

Bij Meldpunt discriminatie

¹ In 2021 kwamen vier meldingen over zwangerschapsdiscriminatie binnen. ² Niet-wettelijke gronden zijn meldingen over bijvoorbeeld sociale status, opleidingsniveau of overige uiterlijke kenmerken (bijvoorbeeld tatoeages). ³ Eén melding betrof een onderscheid van een intersekse persoon.

Meldpunt discriminatie

Aantal meldingen (plaats voorval)	2019	2020	2021
Discriminatiegrond			
Antisemitisme	1	5	8
Arbeidscontract	0	2	3
Arbeidsduur	2	0	0
Burgerlijke staat	4	7	3
Geslacht waarvan transgender personen ¹	29 (5 ³)	43 (7)	30 (3)
Godsdienst waarvan tegen moslims	25 (16)	26 (21)	21 (15)
Handicap/chronische ziekte	58	66	80
Herkomst, huidskleur	148	227	213
Leeftijd	19	21	26
Levensovertuiging	2	3	2
Nationaliteit	3	13	7
Politieke gezindheid	0	1	3
Seksuele gerichtheid	37	17	36
Niet-wettelijke gronden ²	30	39	141
Onbekend	12	10	3

Terrein

Arbeidsmarkt	93	103	110
Buurt/wijk	23	35	30
Collectieve voorzieningen	43	69	104
Commerciële dienstverlening	52	88	77
Horeca/amusement	16	5	37
Huisvesting	13	29	20
Media en reclame	14	13	15
Onderwijs	24	36	22
Openbare ruimte	27	30	54
Politie/OM	11	20	22
Privésfeer	2	2	8
Publieke/politieke opinie	4	19	13
Sport en recreatie	16	8	35
Overig	1	3	0
Onbekend/niet van toepassing	5	0	0

Wijze van discriminatie

Bedreiging	6	9	16
Geweld	6	10	13
Omstreden behandeling	224	291	372
Vijandige bejegening	122	183	178
Overig	2	1	0
Onbekend/niet van toepassing	6	0	0

Politie Eenheid Midden-Nederland

Aantal discriminatie-incidenten	2019	2020	2021
Discriminatiegrond			
Antisemitisme	68	55	63
Geslacht	1	4	4
Godsdienst	29	29	36
Handicap	6	19	23
Herkomst, huidskleur	239	301	394
Levensovertuiging	7	0	0
Seksuele gerichtheid	117	215	278
Onbekend/overig ¹	48	74	73
Wijze van discriminatie			
Bedreiging	66	76	106
Bekladding	30	25	51
Bespugen	0	1	5
Geweld	2	3	2
Geweld in combinatie met uitlating	77	77	70
Pesterij	2	8	19
Uitlating	271	445	558
Vernieling	48	49	39
Weigering	7	6	9
Onbekend/overig	12	7	12

Bij Politie

¹ Dit betreft bijvoorbeeld registraties van hakenkruisen waarbij niet duidelijk was of deze tegen een bepaalde persoon of groep gericht waren of incidenten zonder duidelijkheid over de discriminatiegrond.

College voor de Rechten van de Mens

Aantal verzoeken om een oordeel	2019	2020	2021
Discriminatiegrond			
Geslacht	18	8	12
Herkomst, huidskleur (ras)	13	12	19
Nationaliteit	1	8	3
Godsdienst	3	2	2
Seksuele gerichtheid	4	2	1
Burgerlijke staat	1	1	2
Politieke overtuiging	0	2	1
Levensovertuiging	0	0	10
Arbeidsduur	2	1	0
Vaste/tijdelijke arbeidscontracten	0	0	0
Handicap/chronische ziekte	16	25	14
Leeftijd	7	7	5
Grond onbekend	5	5	7
Terrein			
Arbeid – Werving en selectie	6	6	6
Arbeid – Aanstelling	5	6	6
Arbeid – Beëindiging arbeidsrelatie	1	4	1
Arbeid – Arbeidsvoorwaarden	11	5	2
Arbeid – Arbeidsomstandigheden	7	8	8
Goederen en Diensten	31	32	34
Geen terrein	6	11	13
Onbekend	3	1	6

Aantal oordelen en uitspraken¹

- Oordelen met minstens een uitspraak verboden onderscheid/in strijd met de wet: 15 (2019), 2 (2020), 3 (2021)
- Oordelen zonder onderscheid/niet in strijd met de wet: 10 (2019), 11 (2020), 16 (2021)

Bij College voor de Rechten van de Mens

¹ Niet alle verzoeken/klachten leiden uiteindelijk tot een oordeel. Verzoeken zijn bijvoorbeeld niet-ontvankelijk, worden ingetrokken of er is sprake van een tussentijdse oplossing.

6

7

De cijfers van 2021

In 2021 heeft Art.1 MN 601 meldingen ontvangen van inwoners uit de provincie Utrecht. Er zijn 547 voorvallen geregistreerd die in de provincie plaatsvonden. De politie registreerde 871 aangiften en meldingen in 2021, dit gaat echter om de politie-eenheid Midden-Nederland (provincie Utrecht, Flevoland en Gooi- en Vechtstreek). Bij het College voor de Rechten van de Mens kwamen dit jaar 76 verzoeken om een oordeel binnen van mensen woonachtig in deze politie-eenheid. Het is aannemelijk dat er overlap bestaat tussen deze aantallen; iemand kan hetzelfde voorval hebben gemeld bij zowel Art.1 MN als bij de politie of het College voor de Rechten van de Mens.

VERGELIJKING MET 2020

Er is een daling van het aantal meldingen in 2021 in vergelijking met 2020. In 2020 ontving Art.1 MN 714 meldingen van inwoners van de provincie Utrecht. Het verschil is te traceren naar de bulk-melding die in 2020 is gemaakt van het carnavalslied van Radio 10 dat beledigend was voor mensen van Chinese afkomst. Van de 714 meldingen in 2020 gingen 263 meldingen over dit voorval. In 2021 is er geen bulkmelding van dit formaat geweest. Het is daarom opvallend dat, ondanks het uitblijven van grote bulkmeldingen, het aantal meldingen nog steeds hoog ligt. Het gaat dus om 601 unieke incidenten. Ter beeldvorming: in 2019 waren er 368 meldingen gemaakt bij Art.1 MN.

2021: HET TWEDE JAAR MET CORONA

Ook in 2021 zag de samenleving er anders uit dan we gewend zijn. Corona bleef een grote rol spelen in het dagelijks doen en laten, zo ook voor de inwoners van de provincie Utrecht. Dit was ook dit jaar weer terug te zien in de soorten meldingen die

bij Art.1 MN zijn binnengekomen. Met het invoeren van het coronatoegangsbewijs (QR-code) voor evenementen, discotheken, restaurants of bioscopen vanaf 25 september 2021 kwam er een hele nieuwe categorie meldingen binnen. Eventuele weigering van toegang bij het niet kunnen aantonen van een negatieve test, vaccinatie- of herstelbewijs in de vorm van de QR-code leidde tot veel ervaren discriminatie.

In sommige gevallen konden mensen geen mondkapje dragen, bijvoorbeeld wegens een huidaandoening of een longaandoening.

Bij Art.1 MN werden in totaal 141 meldingen geregistreerd die gingen om ervaren discriminatie op niet-wettelijke gronden. Het overgrote deel hiervan kwam voort uit deze coronamaatregelen. Ook kwam een relatief groot deel van deze discriminatiemeldingen van mensen met een beperking.

LHBTIQ+ staat voor lesbisch, homo-seksueel, biseksueel, transgender, intersekse en queer. Met het plusteken willen we laten zien dat we met de afkorting iedereen onder de paraplu van seksuele, gender- en seksediversiteit bedoelen.

VERSCHIL POLITIE EN ART.1 MN

Het is logisch dat mensen voor verschillende incidenten naar verschillende instanties gaan. Iemand die wegens een hoofddoek wordt afgewezen voor een stage zal sneller naar het meldpunt gaan. In de praktijk stapt een LHBTIQ+ persoon die op straat wordt uitgescholden en wordt bedreigd, sneller naar de politie. Discriminatie uit zich op sommige gronden relatief vaak anders; op de gronden antisemitisme en seksuele gerichtheid betreft het vaker belediging of geweld dan bij de meeste andere gronden. Voor mensen met een beperking gaat het vaker om ongelijke behandeling. Dit verklaart de grote verschillen in de meldingsaantallen voor de discriminatiegronden tussen de twee instanties. Het is ook terug te zien onder de twee koppen 'wijze van discriminatie' bij de tabellen van het meldpunt en de politie.

VERZOEK OM EEN OORDEEL

In sommige situaties is het mogelijk om het College voor de Rechten van de Mens te verzoeken om een oordeel. Een meldpunt zoals Art.1 MN kan daarin bijstaan. Er wordt een verzoekschrift geschreven en de melder wordt tijdens de gehele procedure en de zitting juridisch bijgestaan. Na een verzoek kan een wederpartij reageren middels een verweerschrift. Er kunnen verdere stukken en bewijzen worden ingediend. Tijdens een zitting kan het College aan beide partijen vragen stellen. Nadien komt het College met een oordeel of het voorval in strijd was met de wet. Dit noemen we: *wel of niet verboden onderscheid*.

Xavi's auto is beklad met een penistekening en het n-woord. Xavi is zelf niet zwart, maar zijn vrouw wel. Omdat hij haar niet wil laten schrikken heeft hij het zo snel mogelijk schoongemaakt. Hij heeft een foto gemaakt en deze met Art.1 MN gedeeld. Op aanraden van Art.1 MN maakt Xavi ook een melding bij de politie waardoor ook zij goed vinger aan de pols kunnen houden bij eventueel meer overlast in de wijk.

Vervelende behandeling door monteur woningbouwstichting

Een monteur van een woningbouwstichting kwam voor een reparatie bij een woning. Sonja, de buurvrouw, verwelkomde de monteur, aangezien de bewoners geen Nederlands spreken. De monteur vroeg haar waarom zij de burens hielp en waarom deze mensen geen Nederlands spraken. Daarnaast werd gezegd: "Het is een fout geweest om die mensen op deze manier naar Nederland te halen". Art.1 MN ondersteunde bij de discriminatieklacht en begeleidde een bemiddelingsproces. Tijdens het bemiddelingsgesprek zei de monteur niet de intentie te hebben gehad de bewoners te beledigen. De monteur en de woningbouwstichting hebben hun excuses aangeboden. Daaropvolgend heeft de woningbouwstichting een training bij Art.1 MN afgenomen om het management bewust te maken van discriminatie-incidenten. Sonja was tevreden dat het niet alleen bij het bemiddelingsgesprek bleef en er verdere acties werden ondernomen.

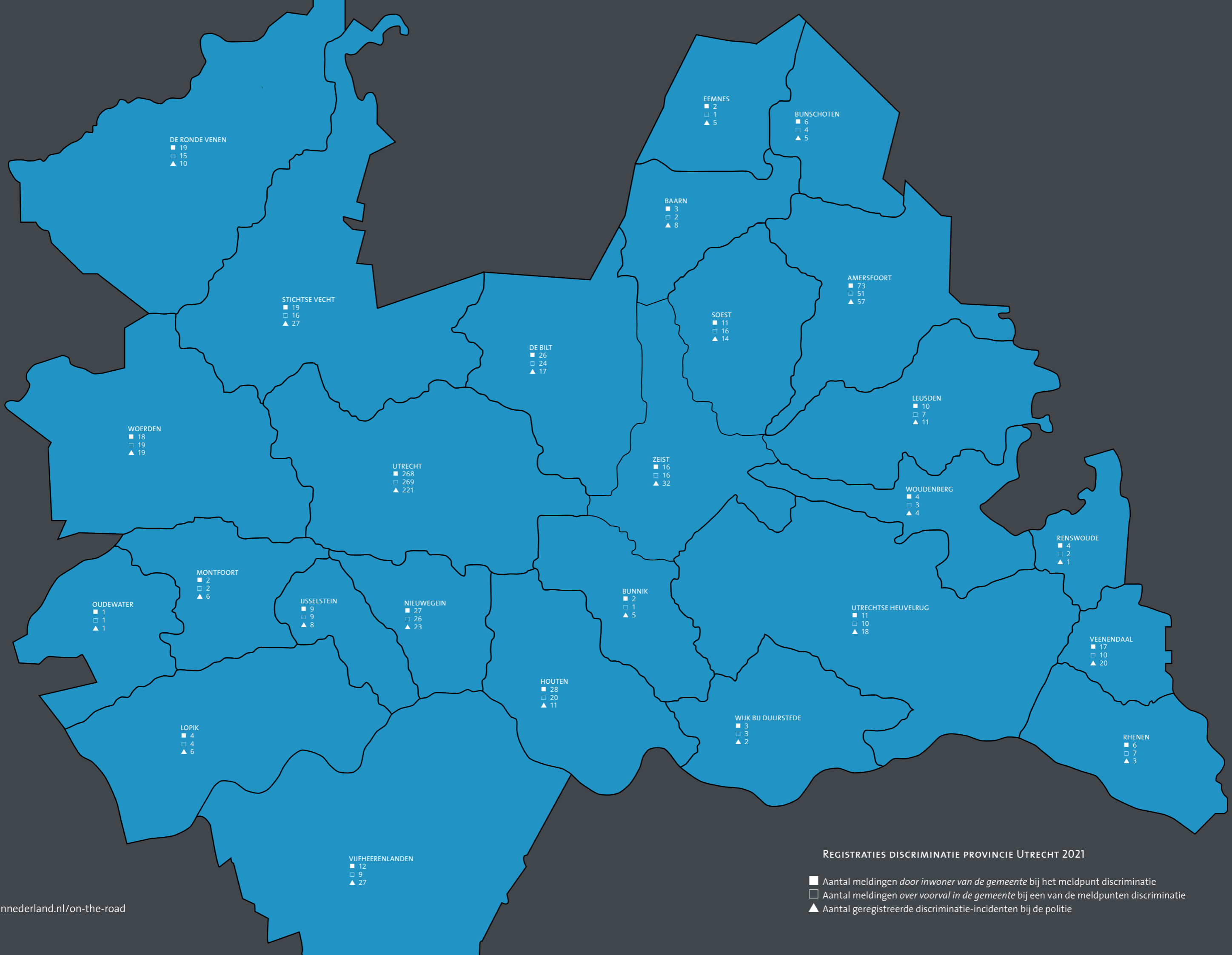
Bijzonderheden 2021

CORONATOEGANGSBEWIJS

Vanaf 25 september 2021 werd er zonder coronatoegangsbewijs geen toegang meer verleend tot evenementen, horecagelegenheden, sportwedstrijden, bioscopen en theaters. Dit bewijs kon verkregen worden door volledige vaccinatie, een geldig herstelbewijs of een negatief testbewijs. De maatregel zorgde voor veel tegengedruide zowel mensen die toegang wilden verkrijgen als mensen die toegang wilden verlenen zonder de QR-code. Sommige mensen ervoeren de maatregel als discriminerend en zagen aanleiding tot melden bij Art.1 MN. Het meldpunt van Art.1 MN staat open voor iedereen die zich gediscrimineerd voelt, ook als de voorvallen zich op niet-wettelijke gronden voordoen. Deze categorie meldingen was van aanzienlijke grootte en is terug te zien onder 'Niet wettelijke gronden'. In totaal zijn er dit jaar 141 meldingen hierover binnengekomen.

DISCRIMINATIE OP DE WONINGMARKT

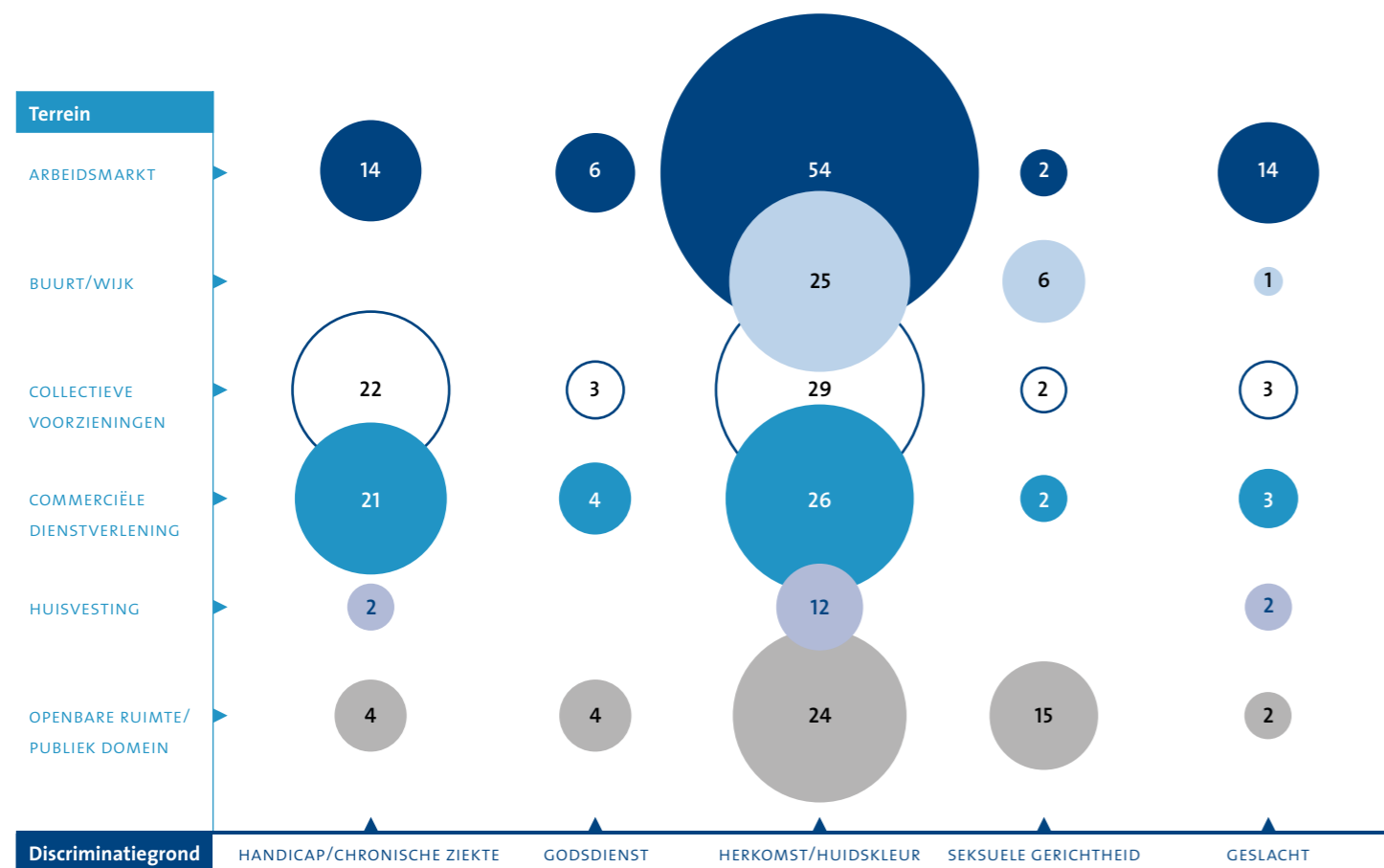
Het afgelopen jaar is er meer aandacht gekomen voor discriminatie op de woningmarkt. Er zijn verschillende onderzoeken uitgevoerd die uitwijzen dat er op deze markt nog steeds sprake is van discriminatie. Uit onderzoek van Sociaal en Cultureel Planbureau blijkt dat één op de drie mensen vermoedt dat bij hun zoektocht naar een huurwoning sprake was van discriminatie (Andriessen e.a. 2020). Dit aandeel is fors opgelopen sinds een soortgelijk onderzoek in 2013 toen nog 17% van de ondervraagden aangaf discriminatie te vermoeden of ervaren in dit proces. Nederlanders met een migratieachtergrond ervaren dit vaker dan Nederlanders zonder migratieachtergrond. Zo gaven Turkse en Marokkaanse Nederlanders aan tweemaal zo vaak discriminatie te ervaren. Echter, de meldingscijfers over woningmarktdiscriminatie laten (nog) niet zien dat mensen deze ervaringen en vermoedens melden.

REGISTRATIES DISCRIMINATIE PROVINCIE UTRECHT 2021

- Aantal meldingen door inwoner van de gemeente bij het meldpunt discriminatie
- Aantal meldingen over voorval in de gemeente bij een van de meldpunten discriminatie
- ▲ Aantal geregistreerde discriminatie-incidenten bij de politie

De cijfers van 2021

MELDINGEN BIJ MELDPUNTEN NAAR GROND EN TERREIN

Online campagne #Popuitjebubbel

In het najaar van 2021 is Art.1 MN een online campagne gestart. Met de #Popuitjebubbel campagne poogde Art.1 MN verbinding te zoeken in tijden van heropstarten in de pandemie. Met het versoepelen van de coronamaatregelen waren veel mensen op zoek naar het vinden van een nieuw ritme na de pieken van de coronacrisis. Met de hashtag

#Popuitjebubbel vertelden medewerkers van Art.1 MN hoe zij omgaan met de uitdagingen van het opstarten na een pandemie. Op deze manier werden niet alleen mensen geïnformeerd over het werk dat Art.1 MN doet, en daarmee de mogelijkheden en voordelen van het melden van discriminatie, maar ook handvatten geboden in het opnieuw zoeken van verbinding.

Dierenasiel voldoet niet aan wettelijke onderzoeksplicht

Camille heeft gesolliciteerd voor een vrijwilligersfunctie bij een dierenasiel. Vanwege haar MS kan zij geen zwaar lichamelijk werk doen. Om die reden is zij per direct afgewezen voor de functie. Art.1 MN heeft vervolgens een klachtbrief verstuurd naar het dierenasiel om de werkgever op de hoogte te stellen van de gelijke behandelingswetgeving en om hoor en wederhoor toe te passen. De werkgever kwam met het argument dat zij door drukte en personeelstekort niet de tijd hebben gehad om met Camille een gesprek te voeren over wat zij wel en niet kan. Er is daarnaast niet gekeken of er aanpassingen kunnen worden gedaan aan de functie om het (zware) werk van schoonmaken alsnog uit te kunnen voeren. Art.1 MN heeft het dierenasiel laten weten dat zij tekort zijn geschoten in hun wettelijke onderzoeksplicht en daarmee mogelijk in strijd zijn geweest met de gelijke behandelingswetgeving. Melder wilde niet meer bij dat dierenasiel vrijwilligerswerk doen, waardoor Art.1 MN niet heeft geprobeerd om verder te bemiddelen. Camille wilde voornamelijk dat het asiel bewust werd gemaakt van het effect van hun handelen en dat zij erop werden gewezen om in de toekomst rekening te houden met de belangen van mensen met een geestelijke of lichamelijke beperking.

Informatie- en adviesverzoeken

INFORMATIE- EN ADVIESVERZOEKEN

Naast meldingen over discriminatie, ontvangt Art.1 MN honderden informatie- en adviesverzoeken. Hierbij is veel ruimte en aandacht voor preventieadvies. Er is zowel advies voor een werkgevers over hoe te handelen wanneer een nieuwe werknemer chronisch ziek is, als advies voor de (ex-)werknemer wanneer die als melder binnenkomt. Voorkomen is altijd beter. Ook u kunt met uw vraag bij Art.1 MN terecht!

SAMEN TEGEN RACISME

Ook in Nederland is sprake van institutioneel racisme. Er zijn bewuste en onbewuste gedragingen, omgangsvormen, tradities en handelwijzen voorkomen die kunnen leiden tot systematische uitsluiting en achterstelling van groepen mensen op basis van hun etnische afkomst. Eén van die handelwijzen heeft geleid tot de onterechte fraudeverdenkingen bij kinderopvangtoeslagen. Deze affaire bereikte in 2021 een hoogtepunt waarna betrokken ministers en kabinet-Rutte III aftraden.

De Black Lives Matter-demonstraties in juni 2020 resulteerden ook in het jaar 2021 in een hoger bewustzijn van raciale ongelijkheid. Mensen lijken beter te weten wat hun rechten zijn en waar zij terecht kunnen wanneer zij discriminatie-ervaringen hebben.

Art.1 MN geeft (beleids)advies aan onder andere gemeenten, organisaties en werkgevers op basis van meldingsaantallen, signalen vanuit belangengroepen en de actualiteit. Deze informatie vertaalt Art.1 MN naar doelgerichte actie. Ook geeft Art.1 MN advies over uw persoonlijke situatie. Zoekt u informatie of (folder)materiaal? Wilt u weten wat uw rechten zijn in een specifieke situatie? U kunt bij Art.1 MN terecht met iedere vraag op het gebied van discriminatie of diversiteit.

12

Preventie en educatie art1middennederland.nl/educatie-en-trainingen

Naast een meldpunt is Art.1 MN er ook voor preventie en educatie met betrekking tot discriminatie. In dit deel van de monitor kunt u lezen over een aantal preventieve werkzaamheden van Art.1 MN, zoals educatie, projecten en platforms.

SAMEN TEGEN DISCRIMINATIE

Een betere wereld maken we samen. Art.1 MN geeft jongeren, studenten en docenten, professionals en vrijwilligers handvatten om samen te werken aan een samenleving met gelijke kansen en respect voor iedereen. De gastlessen, workshops en trainingen vergroten het bewustzijn van diversiteit, inzicht in omgangsvormen en de handelingsvaardigheid in lastige situaties. Met praktische handvatten kan men samenwerken om hun school, werkplek, wijk en gemeente nog inclusiever te maken. Dankzij de extra bijdragen van gemeenten, fondsen en samenwerkingspartners kan dit aanbod voor een laagdrempelige prijs worden aangeboden.

EDUCATIE IN CORONATIJD

Ook tijdens de coronapandemie streeft Art.1 MN naar een betere samenleving. Door de lockdowns en maatregelen konden trainingen en gastlessen niet op locatie plaatsvinden. Art.1 MN probeert nu in contact te blijven met onze doelgroepen door verschillende trainingen en gastlessen over vooroordelen, diversiteit, omgangsvormen en discriminatie online aan te bieden. Voor het thuisonderwijs van basis- en middelbare scholen heeft Art.1 MN lesbrieven en opdrachten beschikbaar gesteld die leerlingen (deels) zelf kunnen uitvoeren. Professionals kunnen zowel individueel, als met een team trainingen volgen via digitale platforms. Daarnaast zijn er online mini-lessen ontwikkeld die te vinden zijn op het YouTube-kanaal. In deze

video's worden verschillende vormen van stereotypen, vooroordelen en discriminatie besproken.

BASIS- EN VOORTGEZET ONDERWIJS

Het is belangrijk dat kinderen en jongeren doorlopend leren hoe zij het beste met anderen om kunnen gaan. Dat roept verschillende vragen op: Wat als je iets als een grapje bedoelt, maar de ander boos reageert? Wat als je iets ziet gebeuren en niet weet hoe je daarop moet reageren? Hoe kunnen we samen zorgen voor een veilige school? Art.1 MN biedt aan alle niveaus van het basis- en voortgezet onderwijs gastlessen over diversiteit, vooroordelen, en discriminatie. De lessen zijn maatwerk: ze sluiten aan bij het programma van de school, de thema's die spelen in de klas en de actualiteit. Centrale thema's zijn het samen oefenen in empathie, onderling begrip, en het invulling geven aan respect en gelijkheid. Daarnaast heeft Art.1 MN ook verschillende workshops waar jongeren leren om te gaan met discriminatie en racisme. Een voorbeeld is de les Eén Stap Vooruit, waarin met elkaar besproken wordt hoe het voelt om anders te zijn, benadeeld of gediscrimineerd te worden. Verschillen worden hier snel zichtbaar, waardoor het duidelijk wordt dat niet iedereen in Nederland dezelfde ervaringen en kansen heeft.

STUDENTEN

De professionals van morgen, zijn de studenten van nu. Samen met verschillende hbo-opleidingen geeft Art.1 MN structureel gastcolleges over diversiteit, vooroordelen en discriminatie. Deze werkcolleges worden op maat gemaakt, afgestemd op en geïntegreerd in de cursushandleiding van de opleiding. Thema's die hierin aandacht krijgen zijn bijvoorbeeld omgaan met diversiteit in groepsdynamieken,

omgaan met discriminerende situaties en handelingsperspectieven. De studenten gaan aan de slag met verschillende casussen waarmee zij meer kennis en handvatten krijgen voor (toekomstige) persoonlijke en professionele situaties. Aankomende docenten, pedagogisch medewerkers en juridische ondersteuners oefenen zo vaardigheden die ze kunnen inzetten in hun loopbaan.

Ook buiten de collegezaal ondersteunt Art.1 MN een inclusief en prettig studentenleven. In samenwerking met de Universiteit Utrecht en diverse studie- en studentenverenigingen verzorgt Art.1 MN webinars, workshops en dialoogsessies die (internationale) studenten de informatie en handvatten meegeven om aandacht te hebben voor diversiteit en gelijkheid in het studentenleven. Art.1 MN ondersteunt ook specifieke hulpvragen vanuit het mbo, hbo en wo, waarin conflicthantering, interne trajecten en preventie aandachtspunten zijn.

PROFESSIONALS (GEMEENTEN)

Ook voor professionals heeft Art.1 MN verschillende mogelijkheden voor trainingen en workshops, welke zowel online als offline bij te wonen zijn. Zo zijn er verschillende workshops en dialoogsessies gegeven, gefocust op verborgen dynamieken en cultuursensitief werken. Daarnaast kan bij trainingen ook gedacht worden aan trajecten waarin interne omgangsvormen en diversiteit worden onderzocht en een aanbod op maat wordt gemaakt welke aansluit op het niveau en behoefte van het betreffende team. Art.1 MN draagt graag bij aan de doorontwikkeling van de professional.

13

Stelselmatig gepest op school

Rumi meldt dat haar zoon Delano vier jaar lang stelselmatig is gepest op school vanwege zijn huidskleur. Zo kreeg hij tijdens de les robotica bijvoorbeeld de opmerking te horen: "Ja, als we die kleurensensor op Delano zetten, registreert-ie toch niks, want dat is te zwart. Die sensor van die robot weet je wel". Als Rumi klaagde bij de school, dan werden er wel gesprekken gevoerd, maar die discriminatoire opmerkingen bleven aanhouden. Naar aanleiding van de klacht is Art.1 MN in contact getreden met de onlangs aangetreden rector van de school. De rector beseftte dat discriminatie voorkomt op de school en zag dat er een handelingsverlegenheid bestond onder de medewerkers. Hij toonde begrip voor het verhaal van Delano en Rumi en bood excuses hiervoor aan. Samen met Art.1 MN is de rector een training en coaching traject gestart om medewerkers tools te geven om op duurzame manier discriminatie tegen te gaan op school.

Toegankelijk onderwijs

DIALOOGSESSIES

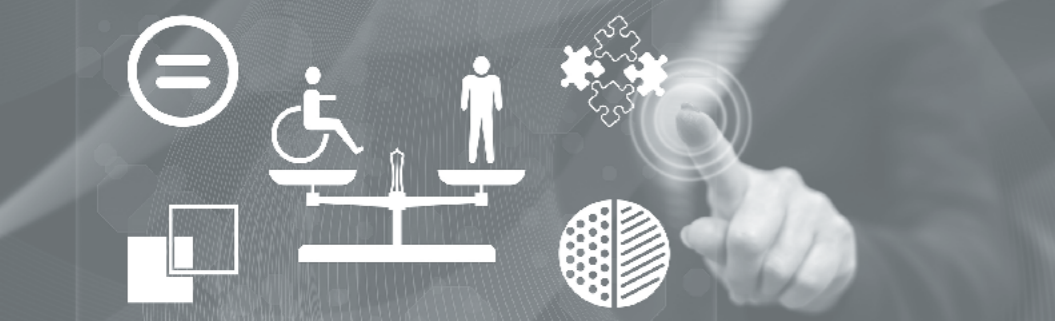
Art.1 MN ontving in 2020 veel meldingen vanuit de Nederlands Aziatische gemeenschap. Over het eerder benoemde carnavalsliedje, maar het probleem reikt verder. Er blijkt een roep te zijn voor een structurele aanpak. Met een dialoogbijeenkomst wilden we de kansen en mogelijkheden verkennen om Chinese/Aziatische organisaties en burgers in Utrecht te ondersteunen in hun strijd voor inclusie en gelijke behandeling.

EDUCATIEF THEATER

Racisme gebeurt soms onbewust en onbedoeld. Het gaat niet om de intentie van de zender, maar om het effect op de ontvanger waar we rekening mee dienen te houden. Om dit te begrijpen moeten we ons inleven, verbinden en vaker eerst kijken en luisteren, voor we in gesprek gaan. Stichting Live Your Story brengt met Kleurles een persoonlijke, grappige, pijnlijke en herkenbare theatervoorstelling over racisme en anders zijn, gebaseerd op de verhalen van de spelers. Tot medio 2021 boden Live Your Story en Art.1 MN in samenwerking voorstellingen van Kleurles aan in de regio Midden Nederland, maar Kleurles blijft wel spelen. U kunt hiervoor contact opnemen met Live Your Story (www.liveyourstory.nl). In 2022 ondersteunt Art.1 MN een nieuw project van Live Your Story en Altrecht, waarin jongeren in de GGZ hun verhalen gaan omzetten in educatief theater.

ONLINE STEMEN OM VAN TE LEREN

Werken aan inclusie is een oefening. Art.1 MN stimuleert deelnemers van workshops en trainingen altijd om ook buiten deze bijeenkomsten zichzelf hierin te oefenen. Een onderdeel hiervan is om jezelf te omringen met geluiden en stemmen die je doorgaans niet veel hoort, van mensen met ervaringen die anders zijn als die van jezelf. Maar waar vind je deze? Art.1 MN biedt via haar social media en nieuwsbrieven wekelijks tips voor events, platforms en sleutelfiguren aan haar volgers om hun zelfstudie voort te zetten en hun perspectief te verbreden.

14

Projecten en evenementen

In diverse projecten brengt Art.1 MN bepaalde onderwerpen onder de nodige aandacht. In veel gevallen werken ze hiervoor samen met andere organisaties en initiatieven. In 2021 zijn er nieuwe manieren gezocht om mensen te bereiken; zowel online als offline.

DIVERSITEITSWEEK AMERSFOORT

Art.1 MN, de SDG Hub en de Gemeente Amersfoort bundelden ook in 2021 weer de krachten met een verscheidenheid aan partners om een week lang extra aandacht te vragen voor belangrijke kwesties rondom diversiteit. Het thema Utopie werd met name in de activiteiten van Toegankelijk Amersfoort en Art.1 MN uitgedragen. De Diversiteitsweek was een succes met activiteiten zoals een online ontmoeting *Mijn Leven 2.0*, een panelgesprek over Toegankelijkheid o.l.v. Gerard Hilhorst en aansluitend het Coming Out Festival met o.a. Pride Walk, Derk Koetje Award en de opening van het Regenboogzebrapad. In de tentoonstelling *Levenskunstenaars* worden de verhalen in beeld gebracht van personen met een beperking of chronische ziekte tegen de achtergrond van het VN-verdrag: Rechten van mensen met een beperking. De tentoonstelling toonde de dagelijkse realiteit van de mens achter het verdrag.

ROUTE VAN DE VERZOENING

Dit jaar is in opdracht van de gemeente Amersfoort een project opgezet dat in brede zin verzoening in de stad adresseert. Voor dit project betekende dat alle doelgroepen die exclusie ervaren, de mogelijkheid wordt geboden om de ervaren breuk of dissonantie, beeldend te herstellen. Hieruit zijn zes nieuwe wandel-, fiets-, en vaarroutes ontstaan die ervoor zorgen dat jong en oud een historische ontdekkingstocht kunnen maken door Amersfoort. De deelnemers komen

langs kenmerkende straten, gebouwen en historische overblijfselen die meer vertellen. De zes thematische routes hebben betrekking op de landbouw, de joodse herdenkingsstenen, de plaatselijke Molukse geschiedenis, het koloniale verleden en brouwerijen van de stad.

ART.1 MN ON THE ROAD

In 2021 ging Art.1 MN de hele provincie, alle 26 gemeenten, door. Ze waren te vinden op markten, in scholen en bibliotheken in hun hele werkgebied. Zo hebben mensen in de hele regio beter kennis kunnen maken met Art.1 MN en zijn zij nog meer op de hoogte van wat er speelt in iedere gemeente. In 2022 doen ze dit weer!

PINKPANEL

Jaarlijks doet Art.1 MN onderzoek naar de veiligheidsgevoelens en discriminatie-ervaringen van mensen die zich identificeren als LHBTIQ+. Dit is een doelgroep die weinig melding doet over incidenten. Op de vraag of men zich op straat in de eigen buurt onveilig had gevoeld, of discriminatie of intolerantie had ervaren, zei 18% ja en 38% zei nee, omdat ze in het openbaar hun uiterlijk of gedrag aanpassen om veilig te zijn. 1% zei nee omdat ze bepaalde plekken vermijden. 38% voelt zich gewoon veilig om zichzelf te zijn in de buurt en had geen vervelende ervaring. Voor meer resultaten kunt u terecht op www.art1mn.nl.

KETI KOTI

Art.1 MN heeft in het voorjaar ter gelegenheid van de Keti Koti vieringen in zowel Amersfoort als Utrecht panelgesprekken met dr. Barryl Biekman georganiseerd. Deze gingen over het ontstaan van Keti Koti, de betekenis ervan en de betekenis van Keti Koti voor de zwarte gemeenschap. Deze gelegenheid is ook aangegrepen om een factsheet over anti-zwart racisme uit te brengen.

In Amersfoort vond er voor het eerst een viering van Keti Koti plaats.

FACTSHEETS

Elk jaar brengt Art.1 MN een aantal factsheets uit. Deze zijn vaak verbonden aan belangrijke dagen voor een bepaalde gemeenschap. Naast de factsheet over anti-zwart racisme, is er een factsheet over Lunar New Year en anti-aziatisch racisme uitgebracht samen met de Aziatische gemeenschap. Ook voor Eid al-Fitr, ofwel het Suikerfeest, is er een factsheet uitgebracht. Daarnaast is er met de Kristallnacht een factsheet over de Joodse gemeenschap in Utrecht gepubliceerd.

PLATFORMS

Regionaal Discriminatie Overleg Het Openbaar Ministerie, de politie en de drie meldpunten discriminatie van de politie-eenheid Midden-Nederland overleggen over lopende discriminatiezaken.

Regionaal Veiligheidsoverleg LHBTIQ+ Zowel een casuoverleg als veiligheidsstrategisch overleg tussen Art.1 MN, COC Midden-Nederland, Roze in Blauw, het OM en beleidsmedewerkers van de gemeenten Amersfoort, Hilversum en Utrecht.

Regionaal Overleg Handicap en Chronisch Zieken Art.1 MN overlegt met verschillende beleidsmedewerkers en belangenorganisaties over casussen en de verbetering van toegankelijkheid in de regio.

Panel Deurbeleid Utrecht Wanneer mensen vinden dat zij onterecht zijn geweigerd tijdens het uitgaan in de Utrechtse binnenstad, kunnen zij daarvan melding doen bij het Panel. Art.1 MN verzorgt de behandeling van de meldingen en het secretariaat.

Adviesplatforms De gemeente Utrecht heeft een Adviescommissie LHBTIQ+ die hen gevraagd en ongevraagd adviseert over LHBTIQ+ kwesties en de uitvoering van de Regenboogagenda controleert. De gemeente Amersfoort heeft een vergelijkbaar Regenboogplatform.

15

Beledigende teksten op gratis simkaarten

Een organisatie ontvangt een viertal simkaarten van een telefoonprovider. Deze simkaarten zijn niet door de organisatie aangevraagd. De enveloppen, waar de simkaarten in waren verzonden, hadden een zeer discriminatoire en kwetsende aanhef, namelijk: 'Meneer KK homo zemmer'. Na het aanschrijven van de provider, ontvangt Art.1 MN een reactie. De provider heeft eerst onderzocht of het uitsluiten van bepaalde discriminerende of beledigende termen mogelijk is, maar dat lijkt praktisch niet haalbaar. Woorden als 'homo' of 'kanker' uitsluiten betekent dat mensen die te goeder trouw vanuit organisaties als "Wereld Kanker Onderzoek Fonds" worden geweigerd. De provider besluit daarom het proces van aanvragen niet langer meer gratis te maken. In dat geval zal een aanvrager in de eerste plaats kosten moeten maken, maar belangrijker is dat deze persoon daarmee uit de anonimiteit raakt omdat deze nu eenmaal betaalgegevens moet verstrekken. De melder was zeer tevreden over de reactie en handelingen van Art.1 MN en de provider.

Uitgelicht in 2021

Een discriminatie-incident kan bij Art.1 MN ook worden gemeld via WhatsApp! Gebruik hiervoor het nummer 06 - 232 232 71.

MELDPLATFORM #WEBLIJVENONZELF In samenwerking met COC Midden-Nederland creëerde Art.1 MN de website www.weblivenonzelf.nl om het melden van incidenten zo makkelijk mogelijk te maken. Met dit meldplatform wordt het belang van het melden van discriminatie-incidenten zoals uitgescholden worden, bedreiging en geweld, aan de LHBTIQ+-gemeenschap benadrukt. In 2021 zijn er 30 meldingen binnengekomen via dit platform. Dit laat zien dat de behoefte aan een platform specifiek voor LHBTIQ+-discriminatie nodig en wenselijk is.

Alleen door het doen van meldingen en aangiften komt er inzicht in de grootte van dit probleem en kan er nieuw beleid worden gemaakt. Als er niks met incidenten wordt gedaan, is de kans groot dat mensen uit de LHBTIQ+- gemeenschap (onbewust) hun gedrag aanpassen om te voorkomen dat ze te maken krijgen met incidenten. Dat betekent dat zij niet zichzelf kunnen zijn. Door te melden, kan er wat aan de incidenten worden gedaan. Zo kunnen mensen uit de LHBTIQ+- gemeenschap zichzelf blijven.

PANELGESPREKKEN In elk panelgesprek werd een ander thema besproken door (ervarings)deskundigen. Zo waren er panelgesprekken over alledaags racisme, de veiligheid van LHBTIQ+ personen, de rechten van vrouwen, het kwetsende verjaardagsliedje Hanky Panky Shanghai en immateriële reparaties voor het slavernijverleden. De gesprekken waren via Zoom bij te wonen en zijn terug te kijken via Facebook.

KAARTENACTIE #JIJTELTMEE Toen duidelijk werd dat tijdens de feestdagen bezoek zeer beperkt zou zijn, besloot Art.1 MN om een manier te vinden om mensen een hart onder de riem te steken. Ook dit jaar lag eenzaamheid op de loer door de coronacrisis. Daarom was er opnieuw de kaartenactie #JijTeltMee. Er werden kaarten ontworpen met een origineel gedicht van Art.1 MN consulent discriminatiezaken Miny. De kaarten werden verstuurd naar de meest kwetsbaren, de mensen die tijdens de feestdagen mogelijk alleen moesten zijn.

Meer informatie

ART.1 MIDDEN NEDERLAND

Meldpunt en expertisecentrum op het gebied van discriminatie

Kaap Hoordreef 42

3563 AV Utrecht

T 030 232 86 66

M 06 232 232 71 voor meldingen via WhatsApp

I www.art1mn.nl

Volg ons op social media! #jijtelmee

Art.1 MN is lid van de landelijke
brancheorganisatie discriminatie.nl.

Op deze website vindt u ook een
landelijk rapport.

Het werkgebied van Art.1 MN is
de provincie Utrecht.

POLITIE

Politie-eenheid Midden-Nederland

Kroonstraat 25

3511 RC Utrecht

T 0900 8844

I www.politie.nl

MIDDEN NEDERLAND
voor gelijke behandeling
tegen discriminatie

